

Komisyon Adı: Adalet Komisyonu

Konu: Bazı Kanun Ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/1)

Dönemi: 27

Yasama Yılı: 1

Tarih: 19/07/2018

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Bu madde, önemli bir madde hem CMK'yle de bağlantılı. Biz, burada, Terörle Mücadele Kanunu'nu üç yıl süreyle terör suçlarıyla ilgili olarak gözaltı süresini kırk sekiz saat, bu da 2 defa uzatılabilecek şekilde yani en çok altı gün; toplu olarak işlenen suçlarda dört gün, 2 defa uzatılarak on iki güne çıkarıyoruz.

Biliyorsunuz önce OHAL Kanunu'nda otuz gün oldu, sonra "7+7", on dört güne kadar düştü, şimdi on iki gün olarak öngörüyor bu teklif. Dolayısıyla gözaltı uygulamasının tutuklama tedbirine dönüşeceği burada muhakkak. Yani on iki gün boyunca kişi tutuklanacaksa bile cezaevine sevk edilmeden gözaltında kalacak veya tutuklanmayacaksa on iki gün ön cezalandırma gibi nezarethanede tutulabilecek. Bununla ilgili olarak bu sürelerin ben fazla olduğunu ve bu konuda değişiklik yapılmaması gerektiğini düşünüyorum.

Ama özellikle yakalama... Şimdi, yakalama müessesesini hepimiz biliyoruz. Bu, gıyabi tutuklamayı önleme amacı olarak getirildi. Yani kişiyi gıyaben tutukluyorlardı ama onun yerine yakalama getirildi. Yakalama emri üzerine yakalanan kişi hakkında da bu bent uygulanmak isteniyor.

Burada çok ciddi sıkıntılar doğacak çünkü normal usulde, savcının yakalama talep etmesi üzerine yakalanan kişi ifadesi alınmak üzere sulh ceza hâkiminin önüne getiriliyordu. Eğer biz bu düzenlemeyi kabul edersek kişi yakalanmayacak yani alıp savcıya götürülmeyecek ve gözaltına alınacak. Yakalama ile gözaltı birbirine karışmış olacak ve burada da kişi hürriyetinden mahrum edilebilecek. Bu konuda teklif sahibi sayın üyeler açıklama yapabilir mi, bu görüşmeler mi, yoksa burada bir hata mı var?

Bir hüküm daha var yeniden ifade alınmasına ilişkin. Şimdi, bu yeniden ifade almak hem kişi üzerinde psikolojik travma yaratacak, kolluk kuvveti her bir soru için bırakıp bırakıp bu kişiyi alabilir ya da daha önce Askerî Yargıtay kararlarında da vardı, kişi alınıp götürülüp tekrar ifadesi alınıp serbest bırakılıp işkenceye maruz kaldığı dönemlerde bu konuda Askerî Yargıtay bunun kabul edilemeyeceğine hükmetmişti ve Anayasa Mahkemesinin de bu yönde kararları var. Ama bundan daha da önemli olarak hukuk tekniği anlamında CMK 91/6, 6'ncı fıkra "Gözaltı süresinin dolması veya sulh ceza hâkiminin kararının üzerine serbest bırakılan kişi hakkında yakalamaya neden olan fiille ilgili yeni ve yeterli delil elde edilmedikçe ve cumhuriyet savcısının kararı olmadıkça bir daha aynı nedenle yakalama işlemi uygulanamaz." diyor. Adamı aldınız, ifadesini aldınız, hâkim serbest bıraktı. Bu adamı, bu şüpheliyi yeni deliller elde edilmeden tekrar gözaltına alıp sorgulayamazsınız.

İşte, bu maddeyi kabul edersek... Bu madde öncesinde kırk sekiz saatlik gözaltı süresi geçtikten sonra kişi salınıyordu. Bu madde geçerse artık kırk sekiz saat al bırak, al bırak... Bu nedenle 91'inci maddenin 6'ncı fıkrası getirilmişti ve yeni hüküm, şu an üzerinde tartıştığımız 11'inci madde yasalaşırsa 91'inci maddenin 6'ncı fıkrasını baypas etmiş olacağız. Ve hatırlatıyorum: 91'inci maddenin 6'ncı fıkrası yirmi altı yıl önce yasalaşmıştı kişilerin tekrar tekrar alınıp bırakılmaması için. Biz yirmi altı yıl öncesine döneceğiz.

Bir konu da tutukluluğun incelenmesiyle ilgili olarak. Kişi veya müdafisi... Şimdi, burada, "kişi ve müdafisi" olması lazım çünkü avukat arkadaşlarımız bilir, CMK avukatlarını adliye koridorları yakalayıp "Gel, şu tutukluluk incelemesine gir çık, tutuklamaya devam." denilebilir ya da daha da avukatlık anlamında kötüsü, SEGBİS'e kişiye bağlanıp müdafisi olmadan tutukluluğu devam kararı verilebilir. Hadi müdafisinin yokluğunda kişinin özgürlüğünü bizim takip etmemiz veya tutukluluğuna devam etmemiz doğru olmayacaktır. Bunun yanında CMK 108 "Tutukluluğun incelenmesi" başlıklı "Soruşturma evresinde şüphelinin tutukevinde bulunduğu süre içinde ve en geç otuzar günlük süreler itibarıyla tutukluluk hâlinin devamının gerekip gerekmeyeceği hususunda cumhuriyet savcısının istemi üzerine sulh ceza hâkimi tarafından 100'üncü madde hükümleri göz önünde bulundurularak şüpheli veya müdafisi dinlenilmek suretiyle karar veriliyor." denmektedir. Yani aslında bu teklifin tamamen çıkartılması gerekiyor, CMK sistemimizi altüst edecek bir teklif olarak da görüyorum.

Teşekkür ediyorum.